

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: I. Țonov)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Guzun, A. Malfi, I. Dutca)

ÎNCHEIERE

19 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Organizația de Creditare Nebancară “Extra Credit” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Danu Dogotari,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Creditare Nebancară “Extra Credit” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Cozariuc Vadim cu privire la încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată ,

împotriva deciziei din 14 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 05 februarie 2020 OCN „Extra Credit” SRL, prin intermediul avocatului Dogotari Danu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Cozariuc Vadim cu privire la încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 16 martie 2017 OCN „Extra Credit” SRL în baza contractului de împrumut nr.16-03 CVL a acordat pârâtului, Cozariuc Vadim, un împrumut în mărime de 20 000 lei, cu titlu oneros, părțile stabilind în contract dobânda anuală în mărime de 24.00 % calculată în bază zilnică la suma inițială a împrumutului.

A menționat că, potrivit pct. 6 al contractului de împrumut părțile au stabilit că suplimentar, debitorul va plăti creditorului comisioane pentru administrare și monitorizare a împrumutului în mărime de 1% din suma inițială a împrumutului, pentru fiecare lună.

De asemenea, potrivit pct.2.4 din contract părțile au prevăzut că împrumutul dat este acordat pentru o perioadă de 24 luni cu o lună de grație, data finală a scadenței fiind stabilită la 16 martie 2019.

A mai indicat că, potrivit pct.2.7 contract părțile au stabilit că restituirea sumei de bani de către debitor, va avea loc conform graficului de achitare prevăzut la anexa nr. 1 al contractului.

Suplimentar, potrivit pct. 2.8 din contract părțile au stabilit că, în caz dacă debitorul nu va achita în termen și volum deplin una din plățile stabilite conform

anexei nr.1, sumele neachitate vor fi considerate restante și asupra lor se calculează și se încasează penalități de întârziere. Penalitatea constituie 0,6 % zilnic din suma restantă.

Reclamanta a învederat că, deși obligația de acordare a împrumutului a fost executată pe deplin și în termen de către OCN „Extra Credit” SRL, pârâtul Cozariuc Vadim nu a respectat prevederile contractului și nu a rambursat suma împrumutată în termenii stabiliți la încheierea contractului.

Astfel, a subliniat că, în vederea soluționării pe cale amiabilă a litigiului, prin somația de plată din 04 februarie 2019, iar ulterior prin somația din 20 decembrie 2019 reclamantul a solicitat de la Cozariuc Vadim restituirea anticipată și necondiționată a sumei împrumutului, acordând acestuia un termen de 3 zile de la primirea notificării pentru a achita toate sumele restante. Solicitarea de rambursare a sumelor bănești a rămas fără răspuns, fapt ce a determinat reclamantul să se adreseze cu prezenta cerere de chemare în judecată.

A mai indicat că, conform datelor contabile ale reclamantului la situația din 12 noiembrie 2019 Cozariuc Vadim înregistrează față de OCN „Extra Credit” SRL datoria în sumă de 20 000 de lei, restanța la suma bănească împrumutată în sumă de 9 600 de lei, dobânda contractuală în sumă de 4 800 de lei, comisionul pentru administrarea și monitorizarea împrumutului (calculat pe perioada contractului); în sumă de 1 016,53 de lei, dobânda legală calculată pentru perioada 17 mai 2017 – 27 februarie 2019; suma de 59 651,4 lei, penalitățile contractuale calculate pentru ultimele 180 de zile până la 01 martie 2019 și ulterior începând cu 01 martie 2019 până la 29 octombrie 2019, iar în total suma de 95 067,93 de lei.

Reclamanta a solicitat admiterea acțiunii și încasarea din contul lui Cozariuc Vadim în beneficiul OCN „Extra Credit” SRL datoria în sumă de 20 000 de lei, dobânda contractuală în sumă de 9 600 de lei, comisionul pentru administrarea și monitorizarea împrumutului în sumă de 4 800 de lei; dobânda de întârziere în sumă de 1 016,53 de lei, penalitatea contractuală în sumă de 59 651,4 lei, cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în mărime de 2 852,03 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3 000 de lei.

Prin hotărârea din 04 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea a fost admisă parțial.

S-a încasat de la Cozariuc Vadim în beneficiul OCN „Extra Credit” SRL datoria contractuală în sumă de 20 000 de lei, dobânda contractuală în sumă de 9 600 de lei, dobânda de întârziere în sumă de 1 016,53 lei, cheltuielile de judecată suportate în legătură cu plata taxei de stat la depunerea acțiunii în sumă de 918,49 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 500 de lei.

În rest, cererea de chemare în judecată s-a respins.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 11 ianuarie 2021 OCN „Extra Credit” SRL a declarat apel împotriva hotărârii din 04 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului.

Prin încheierea din 10 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de repunere în termen și s-a repus OCN „Extra Credit” SRL în termenul de declarare a apelului.

Prin decizia din 14 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de OCN „Extra Credit” SRL și s-a menținut hotărârea din 04 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, adoptată în cauza civilă la cererea de

chemare în judecată depusă de OCN "Extra Credit" SRL împotriva lui Cozariuc Vadim cu privire la încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Pentru a decide astfel, reținând prevederile art. 512 alin. (1), 514, 572 alin. (1)-(2), 624 alin. (1), (712 alin. (1), 716 alin. (1), 867 alin. (1), 871 alin. (1) și 872 alin. (2) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019) și prevederile art. 4 alin. (1), 5 alin. (1) și (2), 6 alin. (5) și 7 alin. (1) și (5) din Legea privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii nr. 256 din 09 decembrie 2011 (în vigoare până la 01 martie 2019), Colegiul a considerat ca fiind întemeiată și legală soluția adoptată de prima instanță, învederând că în speță, contractul de împrumut încheiat între părțile litigante este unul de adeziune. Or, clauzele acestuia sunt formulate în prealabil de una dintre părți, iar cealaltă parte poate doar să accepte încheierea contractului în condițiile impuse ori să renunțe la încheierea lui.

Colegiul a specificat că, pentru a exclude caracterul abuziv al clauzei contractuale, urmează a fi demonstrat faptul că respectiva clauză a fost negociată în mod individual cu consumatorul și că nu creează, în detrimentul consumatorului, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract.

În atare circumstanțe, Colegiul a constatat că, contractul de împrumut încheiat între părțile litigante este unul de adeziune, deoarece clauzele acestuia sunt formulate în prealabil de către împrumutător, pe când împrumutatul poate doar să accepte încheierea contractului în condițiile impuse ori să renunțe la încheierea lui. Iar simplul fapt al semnării contractului nu poate constitui temei suficient pentru a considera că contractul a fost negociat.

Reținând prevederile art. 217 alin. (1) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), Colegiul a remarcat că prerogativa de evaluare a clauzelor contractuale și recunoașterea acestora ca fiind abuzive este atribuită prin lege în competența instanței de judecată. În cele ce succed, instanța de apel a evaluat caracterul abuziv al clauzelor contractuale prin prisma dispozițiilor Codului civil și al Legii privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii.

Verificând legalitatea hotărârii primei instanțe prin prisma normelor legale aplicabile speței, în coroborare cu probatoriul cauzei, Colegiul a ținut să menționeze că apreciază ca fiind justă concluzia primei instanțe precum că clauza contractuală privind penalitatea de întârziere este una abuzivă, fiind lovită de nulitate absolută, dat fiind faptul că este disproporționat de mare în raport cu suma debursată.

La fel, cu referire la clauza contractuală privind comisionul lunar pentru administrarea și monitorizarea împrumutului în mărime de 1% din suma inițială a împrumutului, și care constituie în total suma de 4 800 de lei, Colegiul remarcă faptul că, plățile stabilite cu titlu de comision sunt exagerate și creează, în detrimentul consumatorului, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților. Iar necesitatea și modul de stabilire a acestor plăți nu a fost explicată de către creditor.

Suplimentar, Colegiul a reținut că, comisionul de monitorizare perceput lunar, disimulează, de fapt, un procent consistent de dobândă, mărin artificial costul efectiv al împrumutului și, în plus, creând întreprinderii un avantaj concurențial contrar uzanțelor de bună credință față de celelalte întreprinderi. Acest comision, nu reprezintă altceva decât o dobândă camuflată care, pe lângă faptul că lezează interesele economice ale clientului, aduce atingere și mediului concurențial al

întreprinderii prin prezentarea unor dobânzi doar aparent minime, dar care, de fapt, disimulează un spor la dobândă sub denumirea de comision.

Analizând circumstanțele expuse, Colegiul a considerat legală concluzia instanței de fond de constatare a clauzei contractuale privind comisionul lunar pentru administrarea și monitorizarea împrumutului în mărime de 1% din suma inițială a împrumutului, ca fiind abuzivă și lovită de nulitate absolută.

La 11 noiembrie 2021, OCN „Extra Credit” SRL, reprezentată de avocatul Danu Dogotari, a declarat recurs, solicitând casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii și încasarea cheltuielilor de judecată suportate în ordine de apel și de recurs.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată la examinarea cauzei nu au constatat just și au dat o apreciere incorectă situației de fapt, mai mult nu au examinat cauza sub toate aspectele și nu au stabilit cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt caracteristice raportului juridic.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 14 iulie 2021 și a expediat-o participanților la proces la 13 septembrie 2021 (f.d. 164-165), astfel, recursul declarat la data de 11 noiembrie 2021, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 24 noiembrie 2021 instanța de recurs a comunicat intimaților recursurile, informând despre necesitatea depunerii referinței, or, până la examinarea admisibilității careva referințe în adresa instanței nu au parvenit.

Examinând temeiurile recursului declarat de OCN „Extra Credit” SRL, reprezentată de avocatul Danu Dogotari, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele

indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de OCN „Extra Credit” SRL, reprezentată de avocatul Danu Dogotari, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de OCN „Extra Credit” SRL, reprezentată de avocatul Danu Dogotari, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de OCN „Extra Credit” SRL, reprezentată de avocatul Danu Dogotari, împotriva deciziei din 14 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

În componența:

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Maria Ghervas

Galina Stratulat